

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET RASPOVIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 51775/21)

PRESUDA

STRASBOURG

4. lipnja 2026.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Raspović protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Artūrs Kučs, *predsjednik*,

Davor Derenčinović,

Anna Adamska-Gallant, *suci*,

i Liv Tigerstedt, *zamjenica tajnika odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 51775/21) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka gđa Ivana Raspović („podnositeljica zahtjeva”), koja je rođena 1983. i živi u Sukošanu i koju je zastupala gđa T. Gregov, odvjetnica u Zadru, podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 15. listopada 2021.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru na temelju članka 10. Konvencije,

očitanja stranaka,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 13. svibnja 2026.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

PREDMET SPORA

1. Zahtjev se odnosi na izricanje novčane kazne podnositeljici zbog vrijeđanja suda primjedbama koje je dala u svojstvu odvjetnice.

2. Podnositeljica zahtjeva je odvjetnica koja je zastupala svoju stranku u parničnom postupku pred Općinskim sudom u Zadru. U tom je postupku uređujući sudac bio M.P., koji je donio rješenje o odbačaju tužbe podnositeljici stranke.

3. Dana 27. lipnja 2019. podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu protiv rješenja Općinskog suda u Zadru, u kojoj je kritizirala, među ostalim, navodno dugotrajnu neaktivnost suca M.P.-a. Optužila ga je da mu se „očito ne radi svoj posao” i da „slabo čita ili ne vidi oznaku [tuženika] u tužbi, [š]to je problem suda, a ne tužitelja”.

4. Dana 9. srpnja 2019. sudac M.P. izrekao je podnositeljici novčanu kaznu u iznosu od 3.000 hrvatskih kuna (HRK – što odgovara približno 400 eura (EUR)) zbog vrijeđanja suda izjavama u žalbi. Pozivajući se na članak 110. Zakona o parničnom postupku, sud je smatrao da je komunikacija podnositeljice sa sudom bila neprimjerena. Istaknuo je da je zakonom predviđena novčana kazna u iznosu od 500 do 10.000 kuna, a da je novčana kazna od 3.000 kuna dovoljna u danim okolnostima.

5. Dana 25. srpnja 2019. podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu protiv navedenog rješenja. Naglasila je da je samo kritizirala rad suca. Ustrajala je, među ostalim, i na tome da sudac „ne radi svoj posao”, „apsolutno ništa ne radi na [tom] sudu” i da je „zloupotrabio [...] svoja ovlaštenja”. Napisala je sljedeće:

„Ako ovaj sudac radi svoj posao (a ne radi), JA ĆU ONDA TIH 3000,00 KUNA VRLO RADO POKLONITI DRŽAVNOM PRORAČUNU, AKO ĆE SE ODMAH TA SREDSTVA PRERASPODIJELITI KAO POTICAJ [SUCU M.P.-u], KAO BONUS NA VRLO USPJEŠAN RAD ... PA MI ONDA NEĆE BITI ŽAO ŠTO SAM PLATILA 3000 KUNA. Međutim, da me i kazni sa maksimalnom kaznom, to neće promijeniti činjenicu, realnost i istinu da ovaj sudac apsolutno ništa ne radi na ovom sudu... pa [suca J.M.-a] onda Predsjednica suda rasterećuje i dodjeljuje te predmete drugim sucima. Što onda to govori? O radu ili neradu suca???

...

[Sudac M.P.] zlorabio je svoja ovlaštenja u obavljanju sudačkog mjesta. Isti ne radi na predmetima koji su kod njega u radu...”

6. Dana 26. srpnja 2019. Općinski sud u Zadru, po sucu M.P.-u, izrekao je podnositeljici novčanu kaznu zbog vrijeđanja suda primjedbama u žalbi protiv rješenja od 9. srpnja 2019. Novčana kazna iznosila je 10.000 kuna (jednako otprilike 1.330 eura). Pri izricanju novčane kazne sud je uzeo u obzir činjenicu da je podnositeljica zahtjeva prethodno kažnjena novčanom kaznom za slično ponašanje, ali je nastavila vrijeđati sud te je navela da neće prestati čak ni ako joj se izrekne maksimalna kazna.

7. Dana 6. kolovoza 2019. podnositeljica je podnijela dopunu žalbe protiv rješenja Općinskog suda od 9. srpnja 2019. (vidi stavke 4. – 5. ove presude) tvrdeći da je kazna pretjerana i da je ona izražavala oštru kritiku.

8. Dana 16. kolovoza 2019. podnositeljica je podnijela žalbu, a 25. studenoga 2019. dopunu žalbe protiv rješenja Općinskog suda od 26. srpnja 2019. (vidi stavak 6. ove presude). Ponovila je tvrdnje iznesene u dopuni žalbe od 6. kolovoza 2019. (vidi stavak 7. ove presude) i navela da čak i ako joj se izrekne maksimalna novčana kazna, to neće promijeniti činjenicu da sudac M.P. ne radi svoj posao.

9. Dana 30. siječnja 2020. Županijski sud u Osijeku odbio je žalbu podnositeljice zahtjeva kao neosnovanu i potvrdio rješenje od 9. srpnja 2019. Istoga dana Županijski sud u Osijeku djelomično je preinačio rješenje od 26. srpnja 2019. i smanjio novčanu kaznu na 4.000 kuna (jednako približno 530 eura).

10. Dana 18. ožujka 2020. podnositeljica zahtjeva podnijela je prijedlog za dopuštenje revizije protiv oba rješenja Županijskog suda u Osijeku, koji je Vrhovni sud odbacio kao nedopušten 28. srpnja 2020.

11. Dana 20. ožujka 2020. podnositeljica je podnijela ustavnu tužbu Ustavnom sudu protiv oba rješenja Županijskog suda u Osijeku prigovarajući povredi prava na slobodu izražavanja.

12. Dana 2. lipnja 2021. Ustavni sud odbio je podnositeljčinu ustavnu tužbu. Pozvao se na načela utvrđena u sudskoj praksi Suda o članku 10. Konvencije i utvrdio da se miješanje u slobodu izražavanja podnositeljice zahtjeva ne može smatrati nerazmjernim legitimnom cilju kojemu teži, a to je očuvanje autoriteta sudbene vlasti i poštovanje suda. Načinom izražavanja koji je podnositeljica zahtjeva upotrijebila impliciralo se da je sudac nesposoban u svojem poslu, što se nije moglo smatrati prikladnim načinom

iznošenja prigovora o navodno prekomjernoj duljini trajanja parničnog postupka. Osim toga, izricanjem novčanih kazni podnositeljici nije došlo do obeshrabrujućeg učinka na njezinu sposobnost da ubuduće koristi dopuštena sredstva za zaštitu prava svojih stranaka.

13. Dana 17. rujna 2020. Hrvatska odvjetnička komora pokrenula je disciplinski postupak protiv podnositeljice zahtjeva zbog teže povrede dužnosti, a prema najnovijim informacijama koje su dostavile stranke, taj je postupak još uvijek u tijeku.

14. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je na temelju članka 10. Konvencije da su novčane kazne koje su joj izrečene predstavljale miješanje u njezinu slobodu izražavanja, nisu bile utemeljene na zakonu, nisu težile legitimnom cilju i nisu bile nužne. Navela je da je izražavala kritiku rada dotičnog suca, ali ga nije imala namjeru vrijeđati te da su novčane kazne na nju imale obeshrabrujući učinak.

OCJENA SUDA

15. Vlada je tvrdila da je jedina namjera izjava podnositeljice zahtjeva bila uvrijediti suca M.P.-a i sudove i da bi stoga ovaj prigovor trebalo proglasiti nedopuštenim kao nespojiv *ratione materiae* s člankom 10. Konvencije. Vlada je nadalje tvrdila da podnositeljica zahtjeva nije bila žrtva povrede i da nije pretrpjela nikakvu značajnu štetu s obzirom na to da nikada nije platila novčane kazne koje su joj izrečene.

16. Sud smatra da su ti prigovori usko povezani s biti prigovora podnositeljice zahtjeva na temelju članka 10., pa ih spaja s ispitivanjem osnovanosti. Sud nadalje primjećuje da ovaj prigovor nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

17. Uzimajući u obzir svoju sudsku praksu o ovom pitanju (vidi, primjerice, *Radobuljac protiv Hrvatske*, br. 51000/11, stavci 51. – 52., 28. lipnja 2016., i ondje navedene predmete), Sud smatra da je izricanje novčane kazne podnositeljici zahtjeva zbog vrijeđanja suda dovelo do miješanja u njezino pravo na slobodu izražavanja. To miješanje bilo je propisano zakonom, u članku 110. Zakona o parničnom postupku, i težilo je legitimnom cilju očuvanja autoriteta sudbene vlasti u smislu članka 10. stavka 2. Konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, gore navedeni predmet *Radobuljac*, stavak 53.). Stoga preostaje ispitati je li miješanje bilo „nužno u demokratskom društvu” u smislu članka 10. Konvencije.

18. Opća načela za ocjenu nužnosti miješanja u ostvarivanje slobode izražavanja u predmetima o vrijeđanju suda ponovljena su u predmetima *Pisanski protiv Hrvatske* (br. 28794/18, stavak 69., 4. lipnja 2024.) i *Radobuljac* (gore naveden, stavci 56. – 61.)

19. Sud smatra da je ovaj predmet sličan predmetu *Radobuljac* (gore naveden), u kojem je podnositelju zahtjeva izrečena novčana kazna zbog

vrijeđanja suda i utvrđena je povreda članka 10. jer domaći sudovi nisu uzeli u obzir sadržaj i kontekst iznesenih primjedbi. Slično tome, u ovom predmetu domaći sudovi nisu razmotrili izjave podnositeljice zahtjeva u kontekstu i u okviru foruma u kojima su iznesene. U tom pogledu Sud primjećuje da je podnositeljica zahtjeva iznijela sporne primjedbe u kontekstu sudskog postupka u kojem je podnijela žalbu protiv rješenja kojim je odbačena tužba njezine stranke (vidi stavak 3. ove presude). Njezine druge primjedbe iznesene su tijekom postupka u vezi s novčanom kaznom, a svrha im je bila opravdati način izražavanja korišten u navedenoj žalbi (vidi stavak 5. ove presude). Njezine primjedbe stoga su bile dio interne komunikacije između nje kao odvjetnice i žalbenog suda, s kojom šira javnost nije bila upoznata, a njihova svrha bila je obrana prava njezine stranke (vidi gore navedeni predmet *Radobuljac*, stavak 62., i ondje navedene predmete; usporedi *Rogalski protiv Poljske*, br. 5420/16, stavak 47., 23. ožujka 2023.).

20. S tim u vezi Sud ponavlja da sudovi, kao i sve druge javne institucije, nisu imuni na kritiku i preispitivanje (vidi *Skalka protiv Poljske*, br. 43425/98, stavak 34., 27. svibnja 2003.). Međutim, potrebno je jasno razlikovati kritiku od uvrede. U ovom predmetu iz izjava podnositeljice zahtjeva proizlazi da je prigovarala zbog navodno prekomjerne duljine trajanja parničnog postupka (vidi stavke 3. i 5. ove presude). Dostavila je popratnu dokumentaciju iz koje proizlazi da je u parničnom postupku podnijela nekoliko pravnih sredstava koja služe za ubrzanje postupka, a koja, prema njezinu mišljenju, nisu imala učinka. U tim okolnostima, Sud prihvata tvrdnju podnositeljice zahtjeva da je u obje svoje žalbe nastavila izražavati nezadovoljstvo načinom vođenja domaćeg postupka. Iako je točno da su sporne primjedbe iznesene „zajedljivim tonom”, korištenje takvog načina izražavanja prilikom komentiranja djelovanja pravosudnog sustava smatralo se spojivim s člankom 10. (vidi gore navedeni predmet *Pisanski*, stavak 71., i *Čeferin protiv Slovenije*, br. 40975/08, stavak 61., 16. siječnja 2018., i ondje navedene predmete). Uzimajući u obzir navedeno, Sud se ne može složiti sa zaključkom domaćih sudova te napominje da se ne može smatrati da je isključiva namjera primjedbi podnositeljice zahtjeva, iako su bile oštro sročene, bila vrijeđanje suda (vidi, *a fortiori*, gore navedeni predmet *Čeferin*, stavak 59., i gore navedeni predmet *Radobuljac*, stavak 66.; usporedi nasuprot tome *Žugić protiv Hrvatske*, br. 3699/08, stavak 47., 31. svibnja 2011.). Prema tome, Vladin prigovor o spojivosti *ratione materiae* (vidi stavke 15. – 16. ove presude) mora se odbiti (usporedi nasuprot tome *Rujak protiv Hrvatske* (odl.), br. 57942/10, stavci 25. – 31., 2. listopada 2012.).

21. Naposljetku, ne može se zanemariti da su podnositeljici izrečene dvije novčane kazne, prva u iznosu od 3.000 kuna i druga u iznosu od 4.000 kuna (približno 400 eura i 530 eura), koje se ne mogu smatrati beznačajnima, osobito s obzirom na to da je propisan iznos od 500 do 10.000 kuna (približno 66 eura i 1.330 eura) (vidi stavak 4. ove presude). Činjenica da podnositeljica

zahtjeva još nije platila kazne ne utječe na ovaj predmet s obzirom na to da su novčane kazne formalno izrečene te su i dalje pravno izvršive. Iz tog razloga Sud odbija i prigovore Vlade da podnositeljica zahtjeva nije bila žrtva povrede ili da nije pretrpjela značajnu štetu (vidi stavke 15. – 16. ove presude).

22. Navedena razmatranja dovoljna su za zaključak Suda da su domaći sudovi prekoračili ono što bi predstavljalo „nužno” ograničenje slobode izražavanja podnositeljice zahtjeva.

23. Stoga Sud utvrđuje da je u ovom predmetu došlo do povrede članka 10. Konvencije.

PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

24. Podnositeljica zahtjeva potraživala je 2.000 eura (EUR) na ime naknade neimovinske štete i 275 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

25. Vlada je osporila ta potraživanja.

26. Kad je riječ o naknadi neimovinske štete, Sud smatra da utvrđivanje povrede samo po sebi predstavlja dovoljnu pravednu naknadu u danim okolnostima.

27. Zahtjev podnositeljice za naknadu na ime troškova i izdataka mora se odbaciti s obzirom na odredbe pravila 60. stavka 2. Poslovnika Suda i činjenicu da podnositeljica nije Sudu dostavila nikakve dokumente u prilog svojem zahtjevu.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev dopuštenim
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 10. Konvencije
3. *presuđuje* da utvrđivanje povrede samo po sebi predstavlja pravednu naknadu za bilo kakvu neimovinsku štetu koju je pretrpjela podnositeljica zahtjeva
4. *odbija* zahtjev podnositeljice za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otposlano u pisanom obliku 4. lipnja 2026. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

PRESUDA RASPOVIĆ protiv HRVATSKE

Liv Tigerstedt
zamjenica tajnika

Artūrs Kučs
predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST/STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524